Найбільш небезпечною ділянкою в цьому сенсі є вузька частина перешийка Гіркий кут та берега Джарилгацької затоки. На цих частинах фіксуються найбільші швидкості абразії в регіоні, а це може призвести до зникнення перешийка, та перетворення півострова на острів. Щоб запобігти цьому в межах перешийка були побудовані захисні споруди зі старих шин та залізобетонних споруд. Ці споруди на деякий час стабілізували ситуацію, але катастрофічні здіймання рівня останнього часу показали, що берегозахисні споруди в цьому регіоні повинні мати інший вигляд.

Найбільш доцільними повинні бути не системи берегозахисних споруд, а раціональна система розташування антропогенних об'єктів, яка повинна враховувати ступінь потенційної можливості затоплення відповідної території під час як штормових нагонів так і під час довготривалих підйомів рівня моря.

Висновок. Для оптимізації природокористування на потенційно небезпечних ділянках, насамперед потрібно визначити найбільш раціональний спосіб розташування різноманітних антропогенних об'єктів в прибережних територіях. Недоцільно проводити будь-які довготривалі види антропогенної діяльності на небезпечних за висотою територіях. На потенційно небезпечних територіях, повинна проводитись лише тимчасова або сезонна діяльність, здебільше природоохоронної, рекреаційної та сільськогосподарської спрямованості.

Література:

1. Богуславский С.Г., Кубряков А.И., Иващенко И.К. Изменения уровня Черного моря // Морской гидро-физ. журнал. - 1997. - № 3. - С. 47 - 57.
2. Волощук В.М., Скрипник М.П. Глобальний парниковий ефект і кліматичні умови України // Вісник АН України. - 1993. - № 3. - С. 32-44.
3. Шуйский Ю.Д. Волновое влияние на берега морей на фоне современных изменений климата // Доповіді Національної Академії наук України.-1996.-№10.-с.119-122.

Козловець А.

ДО ПИТАННЯ ДОСЛІДЖЕННЯ СМЕРТНОСТІ У РІЗНИХ ВІКОВИХ ГРУПАХ НАСЕЛЕННЯ ХЕРСОНСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Починаючи з 1991 року в Україні спостерігається ускладнення демографічної ситуації. Незважаючи на ряд заходів законодавчого та економічного характеру, позитивних відчутних зрушень в цьому питанні не спостерігається. Про актуальність теми свідчить і той факт, що відбуваються парламентські слухання стосовно демографічної кризи в Україні, а політичні партії включають питання подолання демографічної кризи до своїх програм, на державному рівні вже проводяться певні заходи щодо стимуляції народжуваності тощо. Демографічна криза поглиблюється як в Україні в цілому, так і в Херсонській області зокрема, а вживаних заходів недостатньо для її подолання [1]. Важливим показником, який слід враховувати при подоланні демографічної кризи, розробці та реалізації соціальних

програм, направлених на підвищення очікуваної тривалості життя, є коефіцієнт смертності у вікових групах. Дослідженням цієї проблеми займаються багато фахівців, в тому числі і суспільні географи.

В Херсонській області у порівнянні з 2004 роком 2005 рік виявився значно напруженішим. Загальна смертність населення зросла на $0{,}7^0/_{00}$ (таблиця 1). Особливо слід відмітити вікову групу 45-49 років, бо лише в ній за даний період смертність зменшилась на $0{,}5^0/_{00}$. Смертність залишилась на тому ж рівні у вікових групах 10-14, 20-24 та 25-29 років. Слід звернути увагу на збільшення смертності у наймолодших вікових групах. Найбільше зросла смертність в найстаршій віковій групі – на $2{,}9^0/_{00}$, а також у вікових групах 65-69 та 60-64 років – на $1{,}3^0/_{00}$ і $1{,}5^0/_{00}$ відповідно.

Таблиця 1

Коефіцієнти смертності населення Херсонщини за віковими групами, на 1000 населення відповідної вікової групи*

	2004	2005	2006
Всього померлих	15,5	16,2	15,9
у тому числі у віці, років			
0– 4	2,6	3,1	2,6
5 – 9	0,3	0,5	0,3
10 – 14	0,4	0,4	0,3
15 – 19	0,9	1	0,9
20 – 24	1,8	1,8	1,6
25 – 29	3,2	3,2	2,8
30 – 34	4,1	4,6	4,6
35 – 39	5,6	6,2	5,4
40 – 44	7,9	8,9	7,7
45 – 49	11,7	11,2	10,2
50 – 54	15,1	15,5	13,9
55 – 59	19,6	19,5	19
60 – 64	26,2	27,7	26,6
65 – 69	35,2	36,5	37,3
70 і старшому	86,8	89,7	88,7

** - за даними Херсонського обласного державного управління статистики*

У 2006 році у порівняно з попереднім намітилися певні позитивні зрушення. Загальна смертність населення зменшилась на $0{,}3^0/_{00}$. Але у порівнянні з 2004 роком показники смертності залишились високими. Виняток становить вікова група 45-49 років, де коефіцієнт смертності продовжував зменшуватися і склав $10{,}2^0/_{00}$ ($11{,}7^0/_{00}$ – у 2004 році). Найбільше скорочення смертності у порівнянні з попереднім роком відзначається у вікових групах 40-44 та 50-54 роки – на $1{,}2^0/_{00}$ та $1{,}6^0/_{00}$ відповідно. Принципово не змінився рівень смертності у віковій групі 30-34 роки. Проте у віковій групі 65-69 років спостерігається збільшення смертності.

Враховуючи той факт, що затяжна демографічна криза продовжується, при реалізації різноманітних соціальних програм необхідно обов'язково звертати увагу на коефіцієнти смертності в різних вікових групах, що допоможе виявляти найбільш вразливі вікові групи,

причини смертності, а також пропонувати реальні заходи щодо зміни ситуації в регіоні і в цілому в Україні на краще.

Література:

1. Географія Херсонщини: Навчальний посібник / Пилипенко І.О. (керівник), Мальчикова Д.С., ЄрмаковаС.Л. та ін. – Херсон, ПП Вишемирський В.С., 2007. – 221 с.

МАКАРЕНКО Л.

ПРОСТОРОВІ ТЕНДЕНЦІЇ СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ АПК ХЕРСОНСЬКОЇ ОБЛАСТІ (2003 – 2006 Р.Р.)

Дослідження проблеми функціонування агропромислового комплексу Херсонської області на сьогодні є актуальною проблемою, так як в період переходу до ринкових відносин, та період становлення, основні галузі (рослинництво, тваринництво) зазнали найбільших змін та трансформації виробничо-територіальних та виробничо-технологічних зв'язків. Ці процеси вимагають всебічного дослідження та наукового обґрунтування.

Тому метою нашої роботи було: проаналізувати динаміку спеціалізації АПК Херсонської області за період 2003 – 2006 рр.

Відповідно до мети були оставлені наступні завдання:

1. Проаналізувати сучасні теоретично-методичні засади дослідження АПК;
2. Проаналізувати природні передумови розвитку АПК Херсонської області;
3. Охарактеризувати суспільно-географічні передумови розвитку АПК;
4. Встановити спеціалізацію головних адміністративно-територіальних одиниць регіону дослідження;
5. Охарактеризувати зміни спеціалізації АПК Херсонської області.

Рослинницький комплекс АПК Херсонської області представлений зерновим господарством, виробництвом різних технічних культур, вирощуванням картоплі, овоче-баштанних та кормових культур.

За досліджуваний період в цих галузях відбулися зміни, а саме:

Спостерігаються зміни в районах та містах області по вирощуванню зернових культур протягом 2003 – 2006 років (таблиця 1). Так у Білозерському, Великоолександрівському, Великолепетиському, Верхньо-рогачицькому, Високопільському, Каланчацькому, Новотроїцькому, у м. Нова Каховка, м. Херсон збільшився коефіцієнт територіальної локалізації (Ктл) зернових культур в середньому з 0,8 до 1,2. Це відбулося за рахунок збільшення загальної посівної площі під зернові культури.